

MIJO LONČARIĆ

O VARIJANTAMA OJKONIMA I VIŠEIMENOSTI
NASELJA U SABLJAREVU
»MIESTOPISNOM RIEČNIKU«

Problem višeimenosti u naseljenih mjestima u Hrvatskoj, odnosno problem varijanata hrvatskih ojkonima ne može se iscrpno obraditi u okviru jednoga članka i zbog toga ću ovdje dati samo pregled tematike i tipova varijanata, odnosno višeimenosti. Na Sabljarevo djelo kao izvor građe ograničio sam se iz nekoliko razloga. Zamišljeni pregled moguće je dati na temelju takva djela jer ono sadrži veliku većinu mogućih primjera. Ima samo jednu veću prazninu, a to je što ne obuhvaća cijelu Istru, već samo njezin manji, sjeveroistočni dio. Sabljarevo je djelo, dalje, značajno za pitanje kodifikacije ojkonima u Hrvatskoj jer je nastajalo u vrijeme veoma važno za jezičnu standardizaciju u Hrvatskoj, i to ne samo standardizaciju toponima već i književnoga jezika uopće — izašlo je 1866. godine, a Sabljara je na njemu radio »punih 10 godina«. Htio bih, ujedno, ukazati i na značenje ovoga, u našoj javnosti nedovoljno poznatoga, djela. Ograničio sam se na Sabljara i iz praktičnih razloga: nisam bio u mogućnosti da pri obradi ove teme provjeravam podatke na terenu ni u povijesnoj građi.

Htio bih, najprije, reći nekoliko riječi o samom izvoru građe, kojemu je puni naslov »MIESTOPISNI RIEČNIK kraljevinah DALMACIJE, HERVATSKE I SLAVONIJE«. Djelo je poznato stručnjacima, ali kada sam, želeći nešto više saznati o autoru, pogledao u »Enciklopediju Jugoslavije«, utvrdio sam da tamo natuknice *Sabljar* nema. Naravno, ne mogu svi koji su nešto napisali biti zastupljeni u enciklopediji, ali mislim da autor djela o kojemu je riječ zaslužuje da bude zastupljen u popisu ljudi koji su uradili nešto značajno u nacionalnoj kulturnoj povijesti. Može nam se činiti da popis mjesta s nekim statističkim podacima i nije djelo od veće važnosti, jer se u to vrijeme izrađuju službeni imenici, pregledi »političkoga i sudbenoga razdijeljenja« i statistike. Međutim, ako znamo u kakvim su političkim prilikama tada hrvatski krajevi i ako usporedimo

službene preglede sa Sabljarevim djelom, za koje je on skromno rekao da ga je »uredio«, vidjet ćemo značenje toga djela. Ono je rezultat visoke nacionalne svijesti o jedinstvu hrvatskoga naroda i hrvatskoga nacionalnoga područja u uvjetima njihove razjedinjenosti i raskomadnosti, koje jedva da su postojale igdje drugdje na zemaljskoj kugli, i jedno je od oružja u borbi za to jedinstvo.

Može zapeti za oko da Sabljari u hrvatske krajeve ubraja i tadašnju petrovaradinsku županiju, ali to je normalno za ono vrijeme i stanje. Istra, kako je rečeno, nije uključena cijela već samo »ISTRA NJEGDA HERVATSKA, ili sadanji kotari (Bezirksgerichte): LABIN, PODGRAD I VOLOVSKA«, i to »po želji domoljubah«.

Mjesta se donose abecedom, i to u dva dijela: najprije područje bez Istre, a onda posebno Istra. Uz svako mjesto donose se podaci o tome kakvo je to mjesto (selo, grad, trgovište itd.), o pripadnosti župi, kotaru, pošti, bilježništvu, sudu, zatim o broju kuća i stanovnika, o vjerskoj pripadnosti stanovnika i sl. Za Istru podaci su siromašniji. Kao primjer donosim jednu od prvih natuknica. (Objašnjenja su u zagradama moja.) ADAMOVEC, s. (*selo*) u ž. (*županiji*) Zagreb., k. (*kotar*) i pšt. Sv. Ivan., (*danas: Zelina*), bilj. i sdč. (*sudčija*) u m. (*mjestu*); 60 kuć. 483 st. rkž: (*rimokatolička župa*) Moravče. Ovamo spadaju hrp. kuć.: Beljevčevbrieg, Belovar, Jakuševac, Kërči, Resakovbrieg, Vukovdol i Zenkovskoselo. — *Sudčija* ima podr. m: Blažkovec, Cèrkvenaves, Drenova d. i g., Glavnica d. i g., Jesenovac, 293 kuć. 2777 st.¹

Zanimljiv je jedan drugi podatak o kojem govori Sabljari u predgovoru. On je u stvari zamislio i načinio mnogo opsežnije djelo nego ga imamo danas u rukama i »koje bi preko 100 tiskanih arakah na velikoj osmini zauzelo« i koje »sadržava abecednim redom ne samo sva i najmanja napućena miesta, nego i znamenitija bërda, doline, špilje, sve vode, rudna vrela, rude, rudnike, šume, površinu, broj marve, spomenike njegdašnje i sadanje, poviest kr. sl. gradovah i inih znamenitijih miestah, zatim obćeniti opis medjah, položaja, podnebja, zemljišta, cestah itd., jednom riečju: sve ono, što se u domovini spomene vriedna nalazi i što se je iznaći moglo...« Zbog nemogućnosti da takvo djelo izda autor se »ograničio na najkratji izvadak iz toga djela, t. j. na naznačenje napućenih miestah po političkom, cèrkevnom i poštanskom razdieljenju i drugih statističkih datah od prieke potrebe«.² Nisam mogao utvrditi da li ta dragocjena građa o kojoj govori Sabljari negdje postoji. On je, dakle, izradio hrvatsku geografsku enciklopediju. To bi bilo što sam htio reći o ovome djelu općenito.

Poznato je da naseljena mjesta imaju ponekad po dva pa čak i više imena, odnosno varijanti imena, pa se kod naseljenih mjesta govori o višeimenosti. (Postoji kod ojkonima i homonimija, ali o tome ovdje neće

¹ Kod primjera iz *Riečnika* ne navodi se stranica jer se primjeri po abecedi lako nađu.

² Citati su iz *Predgovora* rječnika, str. V. i VI.

posebno biti govora.)³ Službeno, naseljeno mjesto ima danas jedno kodificirano ime. Postupak za utvrđivanje, odnosno promjenu imena također je redovno zakonski propisan. To je, svakako, i važan problem standardnoga jezika. U Hrvatskoj se dosta o tome raspravljalo, sve od vremena u kojemu se pojavilo Sabljarevo djelo do novijih dana.⁴ Osim s političkih, koji mogu biti raznovrsni, i jezičnih aspekata na to se pitanje može gledati i s drugih socioloških aspekata, npr. ime mjesta može imati pogrdan prizvuk i može se javiti težnja za promjenom imena, što se i događalo,⁵ itd. Sabljarov *Miestopisni riečnik* dragocjen je upravo kao izvor za proučavanje varijanti naših ojkonima, odnosno višeimenosti naših naselja jer on bilježi sve varijante i različita imena a što za starija razdoblja ne nalazimo nigdje drugdje tako pristupačno i na jednome mjestu.⁶

I pri proučavanju varijanti ojkonima, odnosno višeimenosti u naselja, potrebno je, kao i inače u jeziku, imati na umu sinkroniju i dijakroniju, tj. varijante, različita imena istoga mjesta, koje se javljaju u istome vremenu, mogli bismo ih nazvati »sinkronijskim«, od onih koje su se za neko mjesto upotrebljavale u različitim razdobljima, a koje bismo onda mogli nazvati »dijakronijskim«. Pri analizi građe iz *Miestopisnoga riečnika* nije se u svakom pojedinom primjeru na temelju samo onih podataka što ih daje Sabljar moglo odrediti o kakvu se odnosu radi, ali je za veći dio primjera to ipak moguće. Sabljar čak i sam na to upućuje, kao što se vidi iz primjera: »SVETI IVAN (njegda Žabno)«. On ide i u vrlo daleku prošlost, npr.: »KAŠINA DOLNJA, (pod Rimljani: Casandria)«.

Kada ne označava vremenski odnos varijanti, odnosno alternanti imena, jer se, većinom, radi o sinkronijskim varijantama, Sabljar pravi hijerarhiju između njih, i to tako da onaj oblik, odnosno ono ime, koje, sigurno, preporučuje ispisuje verzalom, a ostala imena stavlja u zagrade. Oblici iz zagrada javljaju se i kao natuknice, ali se upućuju na lik koji se preporučuje, npr.: »JASKA, gl. Jastrebarsko« i »JASTREBARSKO (Jaska, njegda Podgorje)«.

Od varijanti, alternanti koje su stvarno postojale, bez obzira kolika je razlika među njima — samo u jednom glasu ili su to posve različite

³ Višeimenost u našoj toponimiji proučavao je na temelju građe s jadranske obale P. Šimunović: *Mehrnämigkeit geographischer Objekte und Sprachgrenzen dargestellt am Material des östlichen Adriagebits*, u tisku za »Zeitschrift für slavische Philologie«.

⁴ Povijesni pregled te problematike dao je P. Šimunović u referatu *Daničić i onomastika (Prilog problemu standardizacije imena na hrvatskom i srpskom jezičnom području)*, u tisku. Opširniju bibliografiju o istom pitanju navodim uz svoj referat *Novi ojkonimi i preimenovanja naseljenih mjesta* na II. jugoslavenskoj onomastičkoj konferenciji, u tisku.

⁵ O tome osim radova u bilješkama 3. i 4. vidi i Penezić-Ban, *Promene u sastavu i nazivima naselja*, »Cvijičev zbornik« 463—472.

⁶ Promjeje od 1948. do 1970. u cijeloj Jugoslaviji registrirane su uz rezultate popisa stanovništva od 1961. i 1971. u poglavljima pod naslovom »Objašnjenje promena u sastavu i nazivima naselja«, i to u Knjizi X Popisa stanovništva 1961. za razdoblje od 1948. do 1963. i u Knjizi VII Popisa stanovništva i stanova 1971. za razdoblje od 1964. do 1970.

riječi — potrebno je razlikovati one varijante koje su to samo po grafiji, tj. kada je riječ o različitom načinu bilježenja istoga glasovnoga oblika, a koje bismo mogli nazvati »grafijskim« varijantama.

U različitim vremenskim razdobljima pojedina su se imena pisala na različite načine jer nije bilo jedinstvenoga pravopisa ni grafijskoga sustava, jer su dolazila u tekstovima pisanim različitim stranim jezicima (njemačkim, latinskim, talijanskim, mađarskim itd.). Ponekad je teško odrediti radi li se o različitom bilježenju ili je odražena stvarna razlika u obliku ojkonima.

Potrebno je imati na umu da su mnoge različitosti koje su zabilježene rezultat samo nesigurnih i pogrešnih zapisa, odnosno različite interpretacije, identifikacije dijalektnih glasova, samovoljnoga »popravljanja« »pogrešnih« i »iskrivljenih« oblika imena koja su vršili popisivači građe, sastavljači imenika i pregleda, kodifikatori službenih imena. Dosta je spomenuti obradu toponima u »Rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika« Jugoslavenske akademije koju je propisao Đ. Daničić, i to jedno desetljeće nakon objavljivanja *Miestopisnoga rječnika*.⁷ Daničić se, istina, držao u tome istih fonoloških pravila.

Grafijske varijante, primjeri različitoga pisanja, različite grafije, odnosno pravopisa, mogu se svrstati u nekoliko skupina. Brojni su primjeri koji se odnose na opreku *zvučno* — *bezvučno*. Tako je npr. sa *s* i *z*: »BREZNICA (Bresnica)« — Požega, »BLIZNA (Blisna)« — Trogir, »BRUSNIK (Bruznik)« — Pakrac, »BLIZANCI (Blisanci)« — Karlobag; sa *b* i *p*: »BUTKOVEC (Putkovec)« — Zlatar, »BAŽKI PORAT (Paški porat)« — Karlobag itd. Ovakvi zapisi upućuju na krivu identifikaciju glasova kada zapisivaču opreka po zvučnosti nije fonološki relevantna. U primjerima »BEGTEŽ (Bektež)« — Kula i »BLAŽKOVEC (Blaškovec)« — Zagreb zvučni, odnosno bezvučni suglasnik u pisanju rezultat je razlike u pravopisu: *fonološko* — *etimološko* pisanje. O toj razlici riječ je i u primjeru »BRAČEVCI (Bratčevci)« — Đakovo. Primjer »BULIŠINEC (Bulešinec, Vulešinec)« — Ivanec u vezi je s oprekom *bilabijalnost* — *labiodentalnost*.

U slijedećim primjerima ne može se reći da li imamo razliku samo u pisanju ili postoji i stvarna razlika u obliku ojkonima: »BAŽLI (Bašli)« — Čabar, »BICKOSELO (Bigjskoselo)« — Sl. Brod, danas *Bicko Selo*, »BREZNIK (Brežnik)« — Jastrebarsko, danas *Breznik*, »BUŽAK (Budžak)« — Perušić itd.

Grafijske su varijante i u primjerima srednjeg roda na *-je*: »BAZIE (Bazje)« — Virovitica, danas *Bazje*, »BUČJE (Bučie)« — Đakovo, danas *Bučje*. Kako se vidi iz ta dva navedena primjera, postoji kolebanje u tome što preporučiti.

Svakako da su češće stvarne varijante koje se razlikuju po jednom fonemu ili fonemskoj skupini. Te su varijante posljedica razlika u obliku imena mjesta u narodu, a one su pak rezultat izoglosa dijalektnoga kon-

⁷ U tome je Sabljar bio na pravilnijem putu nego npr. kasnije Daničić, vidi o tome S. Georgijević, *Imena mesta SR Srbije, njihovi etnici i ktetici*, Niš 1975. i P. Šimunović, *Daničić i onomastika*.

tinuuma koje prolaze blizu mjesta ili čak kroz samo mjesto. Zbog toga se fonološke konverzije češće odnose na neke određene foneme, odnosno fonemske skupine, tj. one kojih izofone raščlanjuju dijalektni pejzaž.

Relativno najviše je primjera takvih varijanti koje su u vezi sa starim jatom. Zanimljivo je da se Sabljar ne odlučuje za jedno od mogućih rješenja, za određeni refleks jata, kao za pravilno, kao ono što preporučuje, već kao preporuka dolaze sve četiri mogućnosti zamjene jata koje se pojavljuju u Sabljara, kako već kod kojega primjera. Čini se da je Sabljar polazio od pravila da preporučuje onaj oblik koji je rasprostranjeniji, odnosno onaj koji se upotrebljava u narodu, tj. u kraju gdje se nalazi dano mjesto, ali nije u tome bio dosljedan.⁸ To se može vidjeti iz primjera: »BIELOBERDO (Beloberdo)« — Osijek, »BJELAJCI (Belajci, Bilajci, Bielajci)« — Pakrac, »BRIG (Breg, Brieg)« — Slunj, »BEDNIK (Biednik)« — Graduše, »BELINSKO — (Bilinsko) SELO« — Ozalj itd.

Česte su i alternacije u vezi s fonemom *r*, i to alternira samoglasničko *r*, pisano *er*, s *ar* i suglasničko *r* s *ø*, što se vidi iz primjera: »BERTELOVCI (Bartelovci)« — Sl. Požega, danas *Bartolovci*, »BERSADIN (Baršadin)« — Vukovar, danas *Bršadin*, »BERSEČINE (Barsečine)« — Dubrovnik, danas *Brsečine*, »BERSTRANOVO (Berstanovo)« — Trogir, »BEŠLJINAC (Beršljina)« — Dvor itd.

Kolebanja se javljaju češće i pri palatalnim afrikatama *č* i *ć*. Naprijed je jedan primjer iz okolice Dubrovnika. Ima i drugih alternacija, npr. *k/ć*: »BAKINA (Bačina)« — Makarska, danas *Bačina*, *t/ć*: »BROTNJICE (Broćnice)« — Dubrovnik, danas *Brotnice*, *č/ts*: »BLAČKO (Blatsko)« — Sl. Požega, danas *Blatsko* itd.

Od suglasničkih alternacija česte su i one sa *ń* i *l*. Jedan primjer za *ń* naveden je naprijed a drugi mogu biti: »BEDNJICA (Bednica)« — Ivanec, danas *Bednjica*, »BANJ (Bain)« — Biograd, danas *Banj*, »BAINSKO-SELO (Banskoselo)« — Duga Resa, danas *Banjsko Selo*. Primjeri za *l*: »BUKOVJE (Bukovlje)« — Ozalj i Križevci, danas *Bukovje*, »BELJEVČEV — (Belevčev) BRIEG« — Zagreb, itd.

Isto je tako s alternacijama koje se odnose na vezu *i + drugi vokal*: »ANDRIJAŠEVCI (Andraševci)« — Vinkovci, danas *Andrijaševci*, s alternacijom *h/ø*: »BUHAČA (Buača)« — Slunj, s alternacijom *š/šč*: »BRAŠCINA (Brašina)« — Rijeka, itd.

U primjerima »APATIA (Opatia)« — Ludbreg i »APTOVEC (Optovec)« — Sinj alternacija *a/o* odgovara mađarskom, odnosno hrvatskom refleksu stranih glasova. Zanimljivo je da se preporučuju oblici s mađarskim refleksima.

⁸ U vezi s time zanimljivo je navesti mišljenje njegova brata Mihalja o pisanju imena grada Splita iz pisma Kukuljeviću od 5. veljače 1850. godine, dakle iz vremena kada V. Sabljar nije još ni počeo prikupljati građu. Mihalj kaže: »Još te molim, budući da ovdášnji stanovnici ovo mjesto Split a ne Splét zovu, i da je najbolje, da i svi drugi imena od varošah onako imenuju, kako njihoívi stanovnici, da ti i gosp. Rakovec također to ime nepravó zavete drugač, jer se i na to Splitjani ljutè.« (Pismo se čuva u Arhivu Jugoslavenske akademije). V. Sabljar ima: »SPLIT (Spljet, tal. Spalato, Spalatro)«, znači opet najbolje rješenje.

Pri alternaciji *ou* u primjeru »BABOTOK (Babotuk)« — Bjelovar i drugima riječ je o različitom bilježenju fonetske stvarnosti. Višeimenost kod toga mjesta postoji i danas: kodificiran je oblik sa *o*, a u narodu živi i onaj sa *u*.

Teško je, kako je već istaknuto, u svakom pojedinom primjeru bez istraživanja na terenu i povijesnoga istraživanja reći o čemu je riječ. Navodim nekoliko primjera koji iziskuju posebno istraživanje: »BORIČEVAC (Baričevac)« — Varaždin, danas *Boričevac*, »BOSILJINA (Bosoljina, Basoljina)« — Trogir, »BRASINA (Bružina)« — Dubrovnik, danas *Brašina*, »BREZARI (Brozari)« — Jastrebarsko, danas *Brezari*, »BEZAVINA (Bezovina, Brezovina)« — Varaždin itd.

Varijante koje se temelje na morfološkim konverzijama uvjetovane su, uglavnom, istim elementima kao i fonološke, međutim višeimenost uzrokovana morfološkim varijantama rjeđa je od one uvjetovane fonološkim.

Najčešća je morfološka konverzija *množina — jednina*, kao u primjerima: »BILUČE (Bilučia, Belučé, Belučia)« — Senj, »BEDER (Bedra)« — Samobor, »BEGOVORAZDOLJE (Begovrazlog, Begovrazdor, Begovorazdorje)« — Delnice, danas *Begovo Razdolje*, »BEŠINAC (Beši)« — Sl. Požega, danas *Bešinci*, itd. Rjeđe su varijante s različitim množinskim nastavcima, npr. »BALJKE (Baljci)« — Zadar, danas *Baljci*, »BOSNJAKI (Bosnjaci)« — Županja, danas *Bošnjaci*.

Relativno je česta višeimenost uvjetovana alternacijom različitih tvorbenih morfa, npr. *o/on*: »ANTOVO (Antonovo)« — Crikvenica, danas *Antovo*, *ova/ičev*: »BLAZINOVAGORICA (Blažiničevagorica)« — Ozalj, *ac/avec*: »BISTRAC (Bistravec)« — Samobor, danas *Bistrac*, *ežac/lac*, *ežac/lčac*: »BRANEŽAC (Brančac)« — Pakrac, danas *Branešci*, *arci/ari*: »BRODACI (Brodari)« — Ozalj, *i/evci*: »BRATULJI (Bratuljevci)« — Sl. Požega, danas *Bratuljevci*, *ičlik*: »BRESTIĆ (Brestik)« — Đurđevac, itd.

Slijedeća skupina primjera višeimenosti obuhvaća ojkonime složenice. Varijante se temelje na oprekama *složenica — atributivni odnos*, npr. »BAČIČDRAGA (Bačićkadraga)« — Zagreb, *neproziran — proziran* oblik: »BOROVGAJ (Borongaj, Borovčani)« — Zagreb, danas *Borongaj*, »BAČEVDO (Bačevo, Bančevo, Bandol)« — Cavtat. U manjoj skupini primjera višeimenosti varijante se temelje na opreci *jednočlan — dvočlan* ojkonom, npr. »BISTRICA (Mariabistrica)« — D. Stubica, danas *Marija Bistrica*, »BUČICA (Bielabučica)« — Glina, »BABINARIEKA (Babnja)« — Kostajnica, danas *Babina Rijeka*.

Preostali su još primjeri višeimenosti gdje su varijante, odnosno alternante, ojkonima posve različite riječi. Među njima mogu se razlikovati dvije skupine: u prvoj, varijante su strano i domaće ime, u drugoj su varijante samo domaće riječi.

Kada je, u prvoj skupini, jedna od alternanti staro rimsko ime, kada je, dakle, riječ o dijakronijskim alternantama, možemo zapravo samo uvjetno govoriti o višeimenosti jer tu imamo redovito različita mjesta, npr.: »VARAŽDIN (Varažd, Varaždin, pod Rimljani: Aqua viva)«. Pri sinkronijskim varijantama strana su imena mađarska, njemačka i, najčešće, talijanska, npr.: »ANTUNOVAC (Antunsdorf, Antunfalu, prije: Dèržanica

magjarska)« — Osijek, danas *Antunovac*, »OPATIA (tal. Abbazia)«, »RIEKA (Primorskarieka, Senjskarieka, tal. Fiume, něm. Sact-Veit am Flaum ili Pflaumb, lat. Flumen Sancti Viti ili Vitopolis, pod Rimljani: Oppidum Oeneum ili Oenei Fluminis Ostia, i Tersactica ili Tersactua)«.

U skupini gdje su obje alternante hrvatske riječi posebno se izdvaja jedan tip višeimenosti, i to onaj gdje ojkonom koji se preporučuje ima atribut *sveta/sveti/sveto*, a ostale alternante, obično starija imena mjesta, nemaju taj atribut ili je, rjeđe, razlika u nečem drugom. Primjeri mogu biti: »SVETA NEDELJA (Nedelščak, Sveto Trojstvo pod Okićem, Čerkvenoselo pod Okićem, njeđda Savskibreg)« — Samobor, danas *Nedjelja* (loše rješenje, bolji bi izbor bio *Nedelščak*), »SVETI ILIA (Obrež)« — Varaždin, danas *Ilija*, (također loše rješenje, bolje je u idućem primjeru), »SVETI ILIA (Sibinj)« — Senj, danas *Sibinj* (Krpmotski), »SVETI PETAR (Čvrstec)« — Križevci, danas *Čvrstec*, »SVETI MARTIN (Šćerbakovec, Šćerbakovo, Šerbakovec)« — Križevci, danas *Martinec* itd.

Ostali primjeri višeimenosti iz ove skupine ne mogu se na temelju podataka iz Sabljara, bez terenskih ili povijesnih istraživanja, svrstati u tipove. Zbog toga navodim samo nekoliko primjera: »ALEKSINICA (Pazarište srednje)« — Perušić, danas *Aleksinica*, »ANTUNOVAC (Branjevina)« — Virovitica, danas *Antunovac*, »BERDOVEC (njeđda Bužim)« — Zagreb, i danas *Brdovec*, »BARLABAŠEVEC (njeđda Gostovnica)« — Križevci, »BUŠETINA (Bučetina, Trančetina)« — Virovitica, danas *Bušetina* itd.

Ovaj pregled problematike višeimenosti i varijanata, alternanti ojkonima s cijeloga hrvatskoga područja a na temelju djela V. Sabljara pokazuje, uglavnom, istu sliku kao i takav pregled s dijela toga područja, nadopunjujući je, naravno, nekim tipovima koji ne postoje na manjem području. Iz ovoga pregleda također se vidi da je Sabljarevo djelo dragocjen izvor za proučavanje hrvatskih ojkonima, njihove povijesti i njihova kodificiranja.

Zusammenfassung

ORTSNAMENVARIANTEN IN SABLJARS ORTSNAMENWÖRTERBUCH

Der Autor gibt einen Überblick über die Problematik der Mehrnamigkeit und der Varianten der kroatischen Ortsnamen auf Grund des Werkes von V. Sabljara *Miestopisni rječnik kraljevinah Dalmacije, Hèrvatske i Slavonije* aus dem Jahr 1866. Man gewinnt im allgemeinen dasselbe Bild, wie es auf Grund eines Teiles des kroatischen Gebietes gewonnen wurde.

Man kann mehrere Arten von Varianten unterscheiden, und zwar: synchronische und diachronische, graphische und orthographische, phonologische, morphologische und lexikalische, Varianten, die auf der Opposition *eingliedrig — mehrgliedrig* basieren usw.

Das Werk Sabljars ist wertvoll für die Untersuchung der kroatischen Ortsnamen, ihrer Entwicklung und Kodifizierung.